

ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೃಷಿಡಿ

(ಭಾರತೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ)

**HANDBOOK OF CAREER INFORMATION:
INDIAN CONTEXT**

ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ (Vocational Education)

ವಾಣಿಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ (Commerce)

ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ (Engineering & Medical)

ವಿಜ್ಞಾನ (Science)

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ (Social Science)

ಡಾ. ಮೋಹನ್ ದಾಸ್
ಆರ್. ನಾಗೇಶ್

ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೃಪಿಡಿ (ಭಾರತೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ)

ಡಾ. ಮೋಹನ್ ದಾಸ್
ನಾಗೇಶ್ ಆರ್.

ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿ (ಭಾರತೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ)

ಡಾ. ಮೋಹನ್ ದಾಸ್ ಮತ್ತು ನಾಗೇಶ್ ಆರ್.

ಮುದ್ರಣ : ನಿರುತ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ISBN : 978-93-84262-09-9

First Edition : 2015

Size : Crown 1/4th

Price : 550/-

Copies : 1000

Paper : Maplitho 70 GSM

Pages : xx + 300 = 320

Rights : Author

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೧೫

ಆಕಾರ : ಕ್ರೌನ್ ೧/೪

ಪ್ರತಿಗಳು : ೧೦೦೦

ಕಾಗದ : ಮ್ಯಾಪ್ಲಿಥೊ ೭೦ ಜಿ.ಎಸ್.ಎಂ.

ಹಕ್ಕುಗಳು : ಕೃತಿಕಾರನವು

ಬೆಲೆ : ರೂ. ೫೫೦-೦೦

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ಶಿವಕುಮಾರ್, ನಿರಾತಂಕ

ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು : ನಿರುತ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, ನಂ. 326, 1ನೇ ಮಹಡಿ, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎದುರು, ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕಾಲೇಜು ಹತ್ತಿರ, ಕೆಂಗುಂಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560056. ದೂ : 080-23213710, ಮೊ: 9980066890

Email: ramesha.mh@gmail.com,
nirutapublications@gmail.com

Visit: www.socialworkfootprints.org

ಮುನ್ನುಡಿ

ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳ ಕುರಿತ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಬರೆಯುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಜಾಗತೀಕರಣ, ಉದಾರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಇಂದಿನ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ “ಭಾರತೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ: ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿ” ಎಂಬ ಈ ಅಮೋಘ ಕೃತಿಯು ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ ಸಂಜೀವಿನಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಎನಿಸಲಾರದು. ಯುವ ಜನತೆಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಜಟಿಲತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಸೌಧವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯುವ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರಬೇಕು, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳಿಂದ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತಮ ವೃತ್ತಿಜೀವನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡಲು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗೆ ವೃತ್ತಿ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಬಹಳ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಇದರ ಸಫಲತೆಯ ಸದುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿಯು ಒಂದು ಮೇರು ಕೃತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ.

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭಾರತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸುವುದಾದರೆ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲೂ ವೃತ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೃತಿ ರಚಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಾಹಸದ ಕೆಲಸವೇ ಸರಿ. ಇಂದಿನ ವೃತ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ತುಂಬಾ ವಿಶಾಲವಾದುದು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಸ್ತುತ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕಿಗೆ ಈ ಕೃತಿಯು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ದಾರಿದೀಪವಾಗುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತಿ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರಬೇಕಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ಇವರ ಸತತ 12 ವರ್ಷಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅವಿರತ ಫಲವೇ ಈ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಎಂಬುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವೇ ಸರಿ. ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಟಿಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸಾತ್ಮಕ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

“ಭಾರತೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ: ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿ” ಎಂಬ ಕೃತಿಯು ಇಂದಿನ ವೃತ್ತಿ ಆಕಾಂಕ್ಷಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮೂಹದ ಅದರಲ್ಲೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ

ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದೊಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿಯೂ ಸಹ ರೂಪಗೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಇತಿಮಿತಿಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಫಲವಾಗಿದೆ.

“ಭಾರತೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ: ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿ” ಕೃತಿಯು ವೃತ್ತಿ ಸಲಹೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಿಗೆ, ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ, ಪದವಿ ಮತ್ತು ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ, ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿದ್ದು, ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವೃತ್ತಿ ಸಲಹೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿರುವ ಡಾ. ಮೋಹನದಾಸ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಆರ್. ನಾಗೇಶ್ ರವರು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಕೃತಿ ರಚನೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿರುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಕುರಿತ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹೊರ ಬಂದಿರುವುದು ತೀರಾ ವಿರಳ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಲೇಖಕರು ಸವಾಲಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅಗತ್ಯ ಹಾಗೂ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಯಶಸ್ಸುಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವು ಕ್ಷಿತಿಜದಲ್ಲಿ ಅಜರಾಮರವಾಗಿ ರಾರಾಜಿಸಲೆಂದು ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ

ಮೇ, 2015

ಡಾ. ಎಂ. ಲಿಂಗರಾಜು

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರ,

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ (ISEC),

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 072

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ “ಭಾರತೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ: ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿ”, (Handbook of Career Information: Indian Context) ಪುಸ್ತಕವು ಒಂದು ಮೈಲುಗಲ್ಲಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಯುವಜನತೆ ತಮ್ಮ ಕನಸಿನ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡು ಇಂತಹ ಒಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಲೇಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಫಲ ಇದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ನಂತರದ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಬದುಕಿನ ಮಹತ್ವದ ಘಟ್ಟ. ಒಂದು ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು ಎಂಬ ಸಂತಸದ ಜೊತೆಗೆ ಮುಂದೇನು ಎಂಬ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಚಿಂತೆ, ಗೊಂದಲ ಪಾಲಕರ ಪೇಚಾಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲಿಂದಲೆ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಸಮೀಪಿಸುವವರೆವಿಗೂ ಮುಂದೇನು ಮಾಡುವುದು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಲೀ ಯೋಚನೆಯಾಗಲೀ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಾಲೇಜು ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತುವುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡೇ ಗೊಂದಲ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಹಿರಿಯರ ಸಲಹೆ, ಅನುಭವಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಿಂದ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ನಂತರ ಮುಂದಿಡುವ ಹೆಜ್ಜೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಗಬೇಕಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಸಮಗ್ರ ಆಲೋಚನೆ, ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ಅವಶ್ಯ. ವಿಷಯ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀವು ಏನಾಗಬಯಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಜೊತೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ನೀವು ಸಾಗಬೇಕಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿನ ಕಷ್ಟ-ಸುಖ, ಖರ್ಚು-ವೆಚ್ಚ, ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಈ ವೃತ್ತಿಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪುಸ್ತಕ ನಿಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಭವಿಷ್ಯದ ನಿರ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ.

ನೀರೆಲ್ಲಾ ಹರಿದು ಹೋದ ನಂತರ ಹೊಳೆಯನ್ನು ದಾಟುತ್ತೇವೆಂದು ಕಾದು ಕುಳಿತಿರಬೇಡಿ ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳಿದರು. ಶಿಕ್ಷಣವೆಂಬ ಸಾಗರವನ್ನು ಈಜಿ ದಡ ಸೇರಿ ಸಾಕಾರಗೊಂಡು ಸಂವೇದನೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ದೃಢ ನಿಲುವು ಮತ್ತು ಅಚಲ ವಿಶ್ವಾಸ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ. ಇಂದಿನ ಮಕ್ಕಳು ನಾಳಿನ ಯುವಜನರು ಇಂದಿನ ಯುವಜನರು ನಾಳಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು. ಈ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕೇವಲ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿರದೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೂ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತರೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರೂ ಆದರೆ ಬದುಕು ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕತೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ತೃಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ಥಕ ಬದುಕಿನೆಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮದು, ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ್ದು. ಸಮಾಜದ ಹಿರಿಯರು, ಅನುಭವಿಗಳು ದಾರಿ ತೋರಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕ, ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಥೆ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಯುವ ಜನತೆ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉತ್ತಮ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ.

ಒಂದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಆ ದೇಶದ ಮಾನವ ಶಕ್ತಿಯ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ, ಕುಶಲತೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸದೃಶಕಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬಾಹುಳ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಹಾಗೂ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅರ್ಹ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗುವುದು ದುಸ್ತರವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿರ್ಧಾರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಭವಿಷ್ಯದ ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಪಂಚ ತಿಳಿಯುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನಿಖರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪುಸ್ತಕ ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ವೃತ್ತಿಯ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯ ಮಾಹಿತಿಯು ಮಹತ್ತರವಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಕನಸಿನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ, ಆ ವೃತ್ತಿಯ ವಿವರ, ವೃತ್ತಿ ದಾರಿ ಮತ್ತು ಆ ವೃತ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಅರ್ಹತೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಪೆಶಲೈಸೇಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಗಳೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಡಾಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಂತಹ ನೂರಾರು ವೃತ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಅವುಗಳೆಂದರೆ

- ವೃತ್ತಿಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶ
- ವೃತ್ತಿ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ
- ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆ
- ವೃತ್ತಿಗೆ ಇರುವ ದಾರಿಗಳು
- ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು
- ವೃತ್ತಿಗಳ ವಿವರಣೆ ಮತ್ತು ಆ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ
- ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೃತ್ತಿಯ ವಿವರ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ,

- **ವೃತ್ತಿಯ ವಿವರ:** ವೃತ್ತಿಯ ವಿವರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ಎಂದರೆ ಏನು? ವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿ, ವೃತ್ತಿ ಹೇಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಇತರ ವೃತ್ತಿಗಳ ಜೊತೆ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವೃತ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:** ವೃತ್ತಿಯ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಇದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕನಿಗೆ (ಅಕೌಂಟೆಂಟ್) ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ತರ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ.

ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಡಾ. ಹಾವರ್ಡ್ ಗಾರ್ಡ್‌ನರ್, ಪೊಫೆಸರ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಶನ್, ಹಾವರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ. ಇವರು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವಿಧ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ: ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಮತ್ತು ಪದಗಳ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನು ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ತರ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ: ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾದ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದು, ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ವಿನ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಡಿಸೈನ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ: ನೋಡಿದ್ದನ್ನು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದ್ದನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನೈಜತೆಗೊಳಿಸುವುದು. ಇರುವ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಜಾಗವನ್ನು ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಳಸುವುದು.

ಜನಸಂಪರ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ: ಇತರರನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಜೊತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು. ಬೇರೆಯವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಶಮನ ಮತ್ತು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರ ಉತ್ತಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸುವುದು.

ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ: ಶಾರೀರಿಕ ಚಲನೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು, ಯಂತ್ರ, ಸಾಧನ ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳ ಜೊತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.

- **ವೃತ್ತಿ ಅರ್ಹತೆ:** ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾಗಿರುವ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಕೋರ್ಸ್ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಅರ್ಹತೆ 10ನೇ ತರಗತಿ.
- **ವೃತ್ತಿಯ ದಾರಿ:** ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಆ ವೃತ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆಯಾ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಆ ವೃತ್ತಿಗೆ ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಇರುವ ಹಂತಗಳು ಯಾವುವು, ಅಂದರೆ ಕೋರ್ಸ್, ವಿಷಯ, ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಮುಖ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.
- **ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:** ಕನಸಿನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರ ಅತೀ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗ. ವೃತ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ “ಭಾರತೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ: ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿ” ಕೃತಿಯು ವೃತ್ತಿ ಸಲಹೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಿಗೆ, ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ, ಪದವಿ ಮತ್ತು ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ, ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ಡಾ. ಮೋಹನ್ ದಾಸ್,

ಎಂ.ಎ., ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ನಾಗೇಶ್,

ಪಿ.ಜಿ.ಡಿ.ಸಿ.ಎ., ಎಂ.ಎಲ್.ಐ.ಎಸ್.ಸಿ.,

ಎಂ.ಫಿಲ್ ಮತ್ತು ಎನ್.ಇ.ಟಿ

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ವೃತ್ತಿ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ನಾವು ಬೋಧನೆಗೆಂದು ತರಗತಿಗೆ ಹೋದಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಯ್ಕೆಯ ಗೊಂದಲ, ವೃತ್ತಿಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೆಚ್ಚೆಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಿರುವ, ಯಾವುದೇ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ತಮಗರಿವಿಲ್ಲದ ಮತ್ಯಾವುದೋ ಶಿಕ್ಷಣದ ದಾರಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಉದ್ಯೋಗಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ, ವೃತ್ತಿ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುವಂತಹ ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊರತರಬೇಕೆಂಬ ಚಿಂತನೆ-ಮಹದಾಸೆ ನಮ್ಮದಾಗಿತ್ತು. ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮದ ಫಲವಾಗಿ ಇಂದು ಅದು ಸಾಕಾರಗೊಂಡಿರುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವೇ ಸರಿ.

ಡಿ ಪ್ರಾಮಿಸ್ ಪೌಂಡೇಶನ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ಈ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಮೊದಲ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಕಾರಣ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 12 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಮಾಡಿದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಈ ಕೃತಿ ರಚನೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿದೆ ಹಾಗಾಗಿ ಮೊದಲ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿ ರಚನೆಗೆ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಸಹಕರಿಸಿದ ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ (ISEC, Bangalore) ಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಿವೃತ್ತ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಪ್ರೊ. ಆರ್. ಎಸ್. ದೇಶಪಾಂಡೆ ರವರು ತಮ್ಮ ಸೂಕ್ತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೊಡನೆ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಡಾ. ಕೆ.ಬಿ. ಗಾಯತ್ರಿ ದೇವಿ ಹಾಗೂ ಹಾಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿರುವ ಡಾ. ಎಂ. ಲಿಂಗರಾಜು ರವರು ಈ ಕೃತಿಗೆ ಹಿನ್ನುಡಿ ಮತ್ತು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಇವರಿಗೆ ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿರುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯುಕ್ತರು, ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಕೃತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲೇಖಕರಾದ ಡಾ. ಮೋಹನದಾಸ ಆದ ನನಗೆ ನನ್ನ ಉನ್ನತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಸಿ. ಮೈಲಾರಪ್ಪ ರವರಿಗೆ ನಾನು ಸದಾ ಋಣಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಸರ್ವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಸಹಕರಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಶಾಲಾಕ್ಷಿ. ಎಸ್.ಬಿ. ರವರನ್ನು ನಾನು ಸದಾ ಸ್ಮರಿಸದೇ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಸ್ಫೂರ್ತಿ-ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಈ ಕೃತಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಈ ಕೃತಿಯ ಸಹ ಲೇಖಕರಾದ ಆರ್. ನಾಗೇಶ್ ಆದ ನಾನು ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ತಂದೆಯವರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ. ವಿ. ಮತ್ತು ತಾಯಿಯವರಾದ ಆಂಜನಮ್ಮರವರಿಗೆ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತೀ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಸಹಕರಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಮಧುಶ್ರೀ. ಎನ್ ರವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಸಹೋದರರಿಗೆ ನಾನು ಸದಾ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಹಪಾಠಿಗಳು, ಸ್ನೇಹಿತರು, ಬಂಧುಗಳು, ಮತ್ತು ಹಿತೈಷಿಗಳ ಸಹಾಯ-ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ

ಹೃದಯಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ನಮ್ಮ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಲವಾರು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಿರಂತರವಾದ ವೃತ್ತಿ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಕೈಗೊಂಡಂತಹ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಅನುಭವವೇ ಈ ಕೃತಿಯ ರಚನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಕೃತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಡಿಲಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಚೊಚ್ಚಲ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದ್ದು, ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ನೀಡಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಡಾ. ಮೋಹನ್‌ದಾಸ್
ಶ್ರೀ ಆರ್. ನಾಗೇಶ್

ಪರಿವಿಡಿ

ಮುನ್ನುಡಿ	- iii
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	- v
ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು	- viii

ಭಾಗ-1

ಅಧ್ಯಾಯ 1: ಪೀಠಿಕೆ, ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದಗಳ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ

1.1	ಪೀಠಿಕೆ:	- 1
1.2	ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಪದಗಳ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ (Defination of Career related terms)	- 3
1.2.1	ಕೆಲಸ/ಉದ್ಯೋಗ/ವೃತ್ತಿಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು: (Work/Employment/Career)	- 5
1.2.2	ವೃತ್ತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ (Career Development)	- 5
1.2.3	ವೃತ್ತಿ ನಿರ್ವಹಣೆ (Career Management)	- 6
1.2.4	ವೃತ್ತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ (Career Education)	- 6
1.2.5	ವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ (Career Guidance)	- 6
1.2.6	ವೃತ್ತಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದು (Career Decision Making)	- 7
1.2.7	ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ? (How to Choose the Career)	- 7
1.2.8	ಸರಿಹೊಂದುವಿಕೆ (Sutibility)	- 7
1.2.9	ವೃತ್ತಿಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ (Career Awarness)	- 7
1.2.10	ವೃತ್ತಿಯ ಗುರಿ (Career Goal)	- 7
1.2.11	ವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರೇರಣೆ (Career Motivation)	- 7
1.2.12	ವೃತ್ತಿಯ ಸಂತೃಪ್ತಿ (Career Satisfaction)	- 8
1.2.13	ವೃತ್ತಿಯ ಪರಿಣಿತಿ (Career Strategy)	- 8
1.2.14	ವೃತ್ತಿಯ ಯಶಸ್ಸು (Career Success)	- 8
1.2.15	ವೃತ್ತಿಯ ಯೋಜನೆ (Career Planning)	- 8
1.2.16	ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ (Career Proficiency)	- 8

1.2.17	ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದೀರ್ಘ ಪ್ರಯತ್ನ (Persistence)	- 8
1.2.18	ಸ್ವತಃ ನಿರ್ದೇಶನ (Self Direction)	- 9
1.2.19	ವೃತ್ತಿಯ ಮಾಹಿತಿ (Career Information)	- 9

ಅಧ್ಯಾಯ 2: ವೃತ್ತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

2.1	ವೃತ್ತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು (Features of Career)	- 10
2.1.1	ವೃತ್ತಿಯ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನ (Career Choice & Decision)	- 10
2.1.2	ಹೊಂದಾಣಿಕೆ (Suitability)	- 10
2.1.3	ವೃತ್ತಿ ಸಿದ್ಧತೆ (Career Preparation)	- 10
2.1.4	ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ (Ongoing Development)	- 10
2.1.5	ಸಾಮಾಜಿಕ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು (Social Personal Dimensions)	- 11
2.2	ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯ ಪಾತ್ರ (Importance of Career in Life)	- 11
2.2.1	ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ (Economic Independence)	- 11
2.2.2	ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ (Identity)	- 11
2.2.3	ಕೀರ್ತಿ ಅಥವಾ ಯಶಸ್ಸು (Fame)	- 11
2.2.4	ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನ (Status and standing in Society)	- 12
2.2.5	ಜೀವನ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ (Define our Journey of Life)	- 12
2.2.6	ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತದೆ (Defines Our Social Interations)	- 12

ಅಧ್ಯಾಯ 3: ವೃತ್ತಿ ನಿರ್ಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು

3.1	ಪೋಷಕರು (Parents)	- 13
3.2	ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಜಾತಿ (Religion and Caste)	- 14
3.3	ಶಿಕ್ಷಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Education System)	- 14
3.4	ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ (Socio and Economic Status)	- 14
3.5	ಲಿಂಗ (Gender)	- 15
3.6	ವೃತ್ತಿ ನಂಬಿಕೆಗಳು (Career Belief)	- 15

ಅಧ್ಯಾಯ 4: ವೃತ್ತಿ ತಯಾರಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಹಂತಗಳು

4.1	ಸ್ವತಃ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು (Self Understanding)	- 16
4.1.1	ಆಸಕ್ತಿ ಎಂದರೇನು? (Interest)	- 16
4.1.2	ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ/ಅಭಿರುಚಿ (Aptitude/Ability)	- 17
4.1.3	ಗುಪ್ತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (Potentials)	- 17
4.1.4	ವೃತ್ತಿ ನಂಬಿಕೆಗಳು (Career Belief)	- 20
4.2	ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು (Understanding World of Work)	- 21
	ವೃತ್ತಿಗಳ ಮಾಹಿತಿ (Career Information)	- 21
	ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಾಹಿತಿ (Information about the Educational Institutions)	- 22
4.2.1	ವಿಸ್ತೃತ ಅವಕಾಶಗಳು (Wider Possibilities)	- 23
4.2.2	ಉದ್ಯೋಗದ ಮಾರ್ಗಗಳು (Pathways for Career)	- 24
4.2.3	ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿಯ ವಿಭಾಗಗಳು (Components of Career Information)	- 24
4.2.4	ವೃತ್ತಿಯ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯ ಆಯ್ಕೆಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ (Linking Personal Profile with Career Options)	- 24
4.3	ಬದಲಿ ವೃತ್ತಿ ಯೋಜನೆ/ವೃತ್ತಿಗಳ ಪರ್ಯಾಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ (The Process of Developing Career Alternatives)	- 24
4.4	ವೃತ್ತಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ತಯಾರಿ (Career Planning and Preparation)	- 25
4.4.1	ಸಾಕ್ಷರತೆ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಅನುಭವ (Skill Literacy and Work Experience)	- 25
4.4.2	ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು (Start Small and Grow Tall)	- 26

ಅಧ್ಯಾಯ 5: ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗಳ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆ

5.1	ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯ ಹಂತಗಳು	- 27
5.1.1	ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ (Certificate Course)	- 27
5.1.2	ಡಿಪ್ಲೋಮಾ (Diploma Course)	- 28
5.1.3	ಪದವಿಗಳು (Degree Course)	- 29
5.1.4	ಸ್ಮಾರ್ತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಗಳು (Master Degree Course)	- 31
5.1.5	ಎಂ.ಫಿಲ್ ಪದವಿಗಳು (M.Phil)	- 32
5.1.6	ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಳು (Ph.D.)	- 33

5.2	ಅರ್ಹತೆ (Eligibility)	- 34
5.3	ಪದವಿ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣಗಳು (Degree V/S Vocational Courses)	- 34
5.4	ವೃತ್ತಿಯ ವೃಕ್ಷ (Career Path Tree)	- 35

ಅಧ್ಯಾಯ 6: ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು

6.1	ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು (Civil Service Examinations)	- 39
6.1.1	ಐಎಎಸ್ ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನ (IAS Examination Method)	- 39
6.1.2	ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ (Karnataka Public Service Commission)	- 41
6.2	ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು (Entrance Examinations)	- 42
6.2.1	ನಿರ್ವಹಣೆ (Management)	- 42
6.2.2	ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ (Engineering)	- 44
6.2.3	ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ (Medical Science)	- 45
6.2.4	ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ (Agriculture Science)	- 46
6.2.5	ಕಾನೂನು (Law)	- 47
6.2.6	ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರ್ (Architecture)	- 47
6.2.7	ವಿನ್ಯಾಸ (Design)	- 48
6.2.8	ಡಿಫೆನ್ಸ್ (Defence)	- 49
6.2.9	ಫ್ಯಾಷನ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (Fashion Technology)	- 49
6.2.10	ಹಾಸ್ಪಿಟಾಲಿಟಿ (Hospitality)	- 50
6.2.11	ಪಶುವೈದ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ (Veterinary Science)	- 50

ಭಾಗ - 2

ಅಧ್ಯಾಯ 7: ವೃತ್ತಿಗಳ ಮಾಹಿತಿ (ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆ)

7.1	ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಗಳು	- 55
7.1.1	ಆರ್ಕಾಲ್‌ಜಿಸ್ಟ್/ಪುರಾತತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 55
7.1.2	ಆರ್ಕೈವಿಸ್ಟ್ /ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾಗದ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ	- 56
7.1.3	ಡೈರೆಕ್ಟರ್: ಫಿಲ್ಂ/ಸ್ಟೇಜ್/ನಿರ್ದೇಶಕರು: ಸಿನಿಮಾ/ನಾಟಕ	- 57
7.1.4	ಜರ್ನಲಿಸ್ಟ್ /ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ	- 59
7.1.5	ಅಡ್ವೋಕೇಟ್/ಲಾಯರ್/ವಕೀಲ	- 60

7.1.6	ಲೈಬ್ರರಿಯನ್/ಗ್ರಂಥಪಾಲಕ	- 62
7.1.7	ಸೋಷಿಯಲ್ ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್/ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿ	- 63
7.1.8	ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಟರ್ ಅಂಡ್ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರೆಟರ್/ಭಾಷಾಂತರಗಾರ	- 64
7.1.9	ಸ್ಟೆನೋಗ್ರಾಫರ್ ಅಂಡ್ ಟೈಪಿಸ್ಟ್ /ಶೀಘ್ರಲಿಪಿ ಮತ್ತು ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರ ಶಿಕ್ಷಕ	- 65
7.1.10	ಟೀಚರ್: ಸ್ವಲ್ಪ ನೀಡ್/ಶಿಕ್ಷಕ/ಕಿ: ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯಗಳು	- 66
7.1.11	ಸ್ಟ್ರಿಪ್ಸ್ ರೈಟರ್/ಬರಹಗಾರ	- 68
7.1.12	ಕಾಪಿರೈಟರ್/ಜಾಹಿರಾತು ಕಂಪನಿ ಬರಹಗಾರ/ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನಿಗೆ ಹಕ್ಕು ನೀಡುವವ	- 69
7.1.13	ಕಂಪನಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ	- 70
7.1.14	ಪಬ್ಲಿಕ್ ರಿಲೇಶನ್ ಆಫೀಸರ್/ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕಾಧಿಕಾರಿ	- 71
7.1.15	ಟೂರ್ ಗೈಡ್/ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ	- 73
7.1.16	ಟೀಚರ್: ಕಾಲೇಜ್ ಲೆಕ್ಚರರ್/ಪ್ರೊಫೆಸರ್/ಶಿಕ್ಷಕ: ಕಾಲೇಜ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕ/ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ	- 74
7.1.17	ಹಿಸ್ಟೋರಿಯನ್/ಇತಿಹಾಸಕಾರ	- 76
7.1.18	ಮೆಡಿಕಲ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್: ಹೆಲ್ತ್ ಇನ್ಫರ್ಮೇಶನ್ ಅಡ್‌ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್/ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞ	- 77
7.1.19	ಲಾಂಗ್‌ವೆಜ್ ಸ್ಪೆಸಲಿಸ್ಟ್ /ಭಾಷಾ ತಜ್ಞ	- 78
7.1.20	ಕಾಲ್‌ಸೆಂಟರ್ ಆಪ್‌ರೇಟರ್	- 80
7.1.21	ಎಡಿಟರ್ / ಪಬ್ಲಿಶರ್ / ಸಂಕಲನಕಾರ / ಪ್ರಕಟಣೆಗಾರ	- 80
7.1.22	ಸೋಶಿಯಾಲಜಿಸ್ಟ್/ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 82
7.1.23	ಟೀಚರ್: ಹೈಸ್ಕೂಲ್/ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ/ಶಿಕ್ಷಕ	- 83
7.1.24	ಆಪ್ತ ಸಲಹೆಗಾರ	- 84
7.1.25	ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್/ರಾಜಕೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 85
7.1.26	ಆಂತ್ರೋಪಲಜಿಸ್ಟ್/ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 86
7.1.27	ಮ್ಯೂಜಿಯಾಲಜಿಸ್ಟ್ /ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ತಜ್ಞ	- 87
7.1.28	ಅನಾನ್ಸರ್/ರೇಡಿಯೊ, ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಅಂಡ್ ಅದರ್ ಮಿಡಿಯಾ	- 88
7.1.29	ತಾಂತ್ರಿಕ ಬರಹಗಾರ/ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ರೈಟರ್	- 89
7.2	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ತರ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಗಳು	- 93
7.2.1	ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೈನ್ಸ್/ಸಾಫ್ಟ್ ವೇರ್ ಡೆವಲಪರ್	- 93
7.2.2	ಅಕೌಂಟೆಂಟ್/ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕ	- 94
7.2.3	ಆಕ್ಸೈರಿಯಲ್ ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್/ವಿಮೆ ದರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ತಜ್ಞ	- 96
7.2.4	ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್ /ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿ	- 97
7.2.5	ಅಸ್ಟ್ರೊನಮರ್/ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 99

7.2.6	ಬಯೋಲಜಿಸ್ಟ್/ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 100
7.2.7	ಎಕೊನಾಮಿಸ್ಟ್/ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 101
7.2.8	ಕೆಮಿಸ್ಟ್/ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 102
7.2.9	ಚಾರ್ಟೆಡ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್	- 104
7.2.10	ಬಯೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್/ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞ	- 105
7.2.11	ಫಾರೆಸ್ಟ್ರಿ ಅಡ್‌ವೈಸರ್ /ಅರಣ್ಯ ಸಲಹೆಗಾರ	- 107
7.2.12	ಎನ್‌ವಿರಾನ್‌ಮೆಂಟಲ್ ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್/ಪರಿಸರ ತಜ್ಞ	- 108
7.2.13	ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಅನಾಲಿಸ್ಟ್/ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಕ	- 110
7.2.14	ಪುಡ್ ಅಂಡ್ ಡ್ರಿಂಕ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್/ದ್ರವ ಆಹಾರ ತಂತ್ರಜ್ಞ	- 112
7.2.15	ಸೌಂಡ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ಶಬ್ದ ಯಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ ತಜ್ಞ	- 113
7.2.16	ವ್ಹೆಟರಿನೇರಿಯನ್/ಪಶು ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ	- 114
7.2.17	ಮೈಕ್ರೋ ಬಯಾಲಜಿಸ್ಟ್/ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 115
7.2.18	ಇನ್ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕರ್/ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡುವ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರ	- 117
7.2.19	ಜೆನೆಟಿಸಿಸ್ಟ್/ಅನುವಂಶಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 118
7.2.20	ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ಕೈಗಾರಿಕಾ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 119
7.2.21	ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಶನಲ್ ಟ್ರೇಡ್ (ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್-ಇಂಪೋರ್ಟ್)/ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ (ಆಮದು ಮಾಡುವವ-ರಫ್ತು ಮಾಡುವವ)	- 121
7.2.22	ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್ (ಪ್ಯೂರ್ ಸೈನ್ಸ್)/ನೈಜ ವಿಜ್ಞಾನ	- 122
7.2.23	ಎನ್‌ವಿರಾನ್‌ಮೆಂಟಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ಪರಿಸರ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 124
7.2.24	ಬಯೋಮೆಡಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ಜೀವವೈದ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 125
7.2.25	ಕಾಸ್ಟ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್/ಕ್ರಯ ಲೆಕ್ಕಪರಿಷ್ಕಕ	- 127
7.2.26	ಜಿಯೋಗ್ರಫರ್/ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 128
7.2.27	ಬ್ಯಾಂಕ್ ಟೆಲ್ಲರ್ ಅಂಡ್ ರಿಲೇಟೆಡ್ ಕ್ಲರ್ಕ್ಸ್ /ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಣ ಎಣಿಕೆಗಾರ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗುಮಾಸ್ತರು	- 129
7.2.28	ಡಿಟೆಕ್ಟಿವ್/ಪತ್ತೆದಾರಿ	- 130
7.2.29	ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 132
7.2.30	ಮ್ಯಾತಮಿಟಿಶಿಯನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರಿಲೇಟೆಡ್ ಪ್ರೊಫೆಶನಲ್/ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಪರರು	- 133
7.2.31	ಮೆಟಿರಿಯಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ಸಾಮಗ್ರಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 135
7.2.32	ಸ್ಟಾಟಿಸ್ಟಿಶಿಯನ್/ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು	- 137
7.2.33	ಪಾಲಿಮರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್	- 138
7.2.34	ಸ್ಟಾಕ್ ಬ್ರೋಕರ್/ಸರ್ಕಾರಿ ಪತ್ರಗಳ ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಅಥವಾ ದಳಾಳಿ	- 139

7.2.35	ನ್ಯಾನೊ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್	- 140
7.2.36	ಫಾರ್ಮಸಿಸ್/ಔಷಧಿ ಮಾರಾಟಗಾರ	- 142
7.2.37	ಡೈರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞ	- 143
7.2.38	ಜಾಹಿರಾತು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್	- 145
7.3	ವಿನ್ಯಾಸ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಗಳು	- 149
7.3.1	ಕಾಸ್‌ಮೆಟಾಲಜಿಸ್ಟ್/ಸೌಂದರ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸಕ	- 149
7.3.2	ಸೆರಾಮಿಕ್ ಡೆಕೋರೇಟರ್	- 150
7.3.3	ಫ್ಯಾಷನ್ ಡಿಸೈನರ್	- 152
7.3.4	ಇಂಟೀರಿಯರ್ ಡಿಸೈನರ್ ಅಂಡ್ ಡೆಕೋರೇಟರ್	- 153
7.3.5	ಜ್ಯುವೆಲ್ಲರಿ ಡಿಸೈನರ್	- 155
7.3.6	ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟ್ (ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟ್)	- 156
7.3.7	ಕಾರ್ಟೋಗ್ರಾಫರ್ ಅಂಡ್ ಸರ್ವೆಯರ್/ನಕ್ಷೆ ಬರೆಯುವವ ಮತ್ತು ಭೂ ಮಾಪನ ಮಾಡುವವ	- 158
7.3.8	ಸಿನಿಮಾಟೋಗ್ರಾಫರ್/ಭಾಯಾಚಿತ್ರಗ್ರಾಹಕ	- 159
7.3.9	ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ಪರ್ಸನ್/ನಕಾಶೆಗಾರ	- 160
7.3.10	ಲೆದರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್/ಚರ್ಮ ತಂತ್ರಜ್ಞ	- 161
7.3.11	ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್/ ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ತಂತ್ರಜ್ಞ	- 162
7.3.12	ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್/ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞ	- 163
7.3.13	ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ ಡಿಸೈನರ್/ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಕಾರ	- 165
7.3.14	ಟೆಕ್ಸ್ಟೈಲ್ ಡಿಸೈನರ್	- 166
7.3.15	ಪೋಟೋಗ್ರಾಫರ್/ಭಾಯಾಗ್ರಾಹಕ	- 167
7.3.16	ಪೇಪರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್/ಕಾಗದ ತಂತ್ರಜ್ಞ	- 169
7.3.17	ಮಲ್ಟಿಮೀಡಿಯ ಡಿಸೈನರ್/ಮಲ್ಟಿಮೀಡಿಯ ವಿನ್ಯಾಸಕಾರ	- 170
7.3.18	ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಆರ್ಟಿಸ್ಟ್/ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಲೆಗಾರ	- 171
7.3.19	ಅನಿಮೇಶನ್ ಡಿಸೈನರ್	- 172
7.3.20	ಫೈನ್ ಆರ್ಟಿಸ್ಟ್/ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪಿ	- 174
7.3.21	ಕಾರ್‌ಟೂನಿಸ್ಟ್/ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರ ವಿನ್ಯಾಸಕಾರ	- 175
7.3.22	ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಡಿಸೈನರ್/ಕರಕುಶಲಗಾರ	- 176
7.3.23	ನೆವಲ್ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟ್/ನೌಕಾ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿ	- 177
7.3.24	ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಸ್ಕೇಪ್ ಡಿಸೈನರ್/ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟ್-ಭೂ ಪ್ರದೇಶ ವಿನ್ಯಾಸಗಾರ/ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿ	- 179

7.4	ಜನಸಂಪರ್ಕ (ವೈಯಕ್ತಿಕ-ಭಾವನಾತ್ಮಕ) ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಗಳು	- 183
7.4.1	ಕರಿಯರ್ ಕೌನ್ಸಿಲರ್/ವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ	- 183
7.4.2	ನರ್ಸಿಂಗ್ ಪ್ರೊಫೆಶನಲ್/ನರ್ಸ್ ವೃತ್ತಿಗಳು	- 184
7.4.3	ನ್ಯೂಟ್ರಿಷಿಯಲ್/ಆಹಾರ ತಜ್ಞರು	- 186
7.4.4	ಸೈಕಾಲಜಿಸ್ಟ್ /ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 187
7.4.5	ಸೋಶಿಯಲ್ ವರ್ಕರ್/ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ	- 188
7.4.6	ಏರ್ ಹೊಸ್ಟೆಸ್/ಸ್ಟೆವರ್ಡ್/ಗಗನ ಸಖಿ	- 190
7.4.7	ಆಡಿಯೋಲಜಿಸ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಪೀಚ್ ಥೆರಪಿಸ್ಟ್/ ಶ್ರವಣ ಮತ್ತು ಶಬ್ದ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 191
7.4.8	ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆ/ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವೆಂಟ್	- 192
7.4.9	ಡೆಂಟಿಸ್ಟ್/ದಂತವೈದ್ಯ	- 193
7.4.10	ಹೋಟೆಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್/ಹೋಟೆಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ	- 195
7.4.11	ಹ್ಯೂಮನ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್/ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಆಡಳಿತಗಾರ	- 196
7.4.12	ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಏಜೆಂಟ್/ವಿಮೆ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ	- 198
7.4.13	ಮ್ಯಾನೇಜರ್: ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್/ಕೃಷಿ ಆಡಳಿತಗಾರ	- 199
7.4.14	ರೀಟೆಲ್ ಅಂಡ್ ಹೋಲ್ ಸೆಲ್ ಟ್ರೇಡ್/ಚಿಲ್ಲರೆ ಮತ್ತು ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾರ	- 200
7.4.15	ಮ್ಯಾನೇಜರ್: ಸೇಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್/ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ	- 201
7.4.16	ಟೀಚರ್: ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್/ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕ/ಕಿ	- 202
7.4.17	ಟೀಚರ್: ಪ್ರೀ ಸ್ಕೂಲ್/ಪೂರ್ವಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕ/ಕಿ	- 204
7.4.18	ಕೌನ್ಸಿಲರ್/ಸಲಹೆಗಾರರು	- 205
7.4.19	ಲೇಬರ್ ರಿಲೇಶನ್ ಆಫೀಸರ್/ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಪರ್ಕಾಧಿಕಾರಿ	- 206
7.4.20	ಆಕ್ಯುಪೇಶನಲ್ ಥೆರಪಿಸ್ಟ್	- 208
7.4.21	ಡೆವೆಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸ್ಟಡಿಸ್ ಸ್ಟೆಶಲಿಸ್ಟ್/ವಿಕಾಸ ಅಧ್ಯಯನ ಸ್ಟೆಶಲಿಸ್ಟ್	- 209
7.4.22	ಫಿಜಿಯೋಥೆರಪಿಸ್ಟ್	- 211
7.4.23	ಮೆಡಿಕಲ್ ಡಾಕ್ಟರ್ (ಆಯುರ್ವೇದ)	- 212
7.4.24	ಮೆಡಿಕಲ್ ಡಾಕ್ಟರ್/ವೈದ್ಯ (ಹೋಮಿಯೋಪತಿ)	- 214
7.4.25	ಮೆಡಿಕಲ್ ಡಾಕ್ಟರ್/ಅಲೋಪತಿಕ್ ಮೆಡಿಕಲ್/ವೈದ್ಯ (ಅಲೋಪತಿ)	- 215
7.4.26	ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ ಅಂಡ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೀಟರ್/ಹೆಲ್ತ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್/ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಆಡಳಿತಗಾರ	- 216

7.4.27	ಈವೆಂಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್/ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಈವೆಂಟ್ ಪ್ಲಾನರ್ / ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ	- 218
7.4.28	ಟ್ರಾವೆಲ್ ಅಂಡ್ ಟೂರಿಸಮ್ ಏಜೆಂಟ್/ಸಂಚಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸ ನಿಯೋಗಿ	- 219
7.4.29	ಪತ್ರಿಕಾ ಏಜೆಂಟ್/ಪೇಪರ್ ಏಜೆಂಟ್	- 221
7.4.30	ಮೆಡಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಪೆಥಾಲಜಿ ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿ ಟೆಕ್ನಿಷಿಯನ್	- 222
7.5	ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಗಳು	- 225
7.5.1	ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್/ಕೃಷಿ ತಜ್ಞ	- 225
7.5.2	ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್/ಇನ್ಫಾರ್ಮೇಶನ್ ಅಂಡ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಶನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ	- 226
7.5.3	ಪೈಲಟ್/ಏರ್ ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಪೈಲೆಟ್ ಅಂಡ್ ರಿಲೇಟಿಡ್ ಅಸೋಷಿಯೇಟ್ ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ಸ್	- 228
7.5.4	ಆರ್ಮೆಡ್ ಫೋರ್ಸ್	- 229
7.5.5	ಕಾರ್‌ಪೆಂಟರ್ ಅಂಡ್ ಜಾಯಿನ್‌ಮೆಂಟ್/ಮರಗೆಲಸ ಮಾಡುವವ	- 230
7.5.6	ಏರ್ ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಮೆಂಟನನ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ಏರ್ ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಅಂಡ್ ರಿಪೇರಿಂಗ್	- 231
7.5.7	ಆಟೋ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್/ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಅಂಡ್ ರಿಪೇರಿಂಗ್	- 233
7.5.8	ಡ್ಯಾನ್ಸರ್ ಅಂಡ್ ಕೊರಿಯೋಗ್ರಾಫರ್	- 234
7.5.9	ಪೋಲಿಸ್/ಆರಕ್ಷಕ	- 235
7.5.10	ಪ್ಲಂಬರ್ ಅಂಡ್ ಪೈಪ್ ಫಿಟ್ಟರ್/ಕೊಳಾಯಿ ಕೆಲಸಗಾರ	- 236
7.5.11	ಫಿಸಿಕಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಟೀಚರ್/ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಕ	- 237
7.5.12	ಓಶನೋಗ್ರಾಫರ್	- 239
7.5.13	ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 240
7.5.14	ಅರಣ್ಯಧಿಕಾರಿ	- 242
7.5.15	ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ವಿದ್ಯುತ್‌ಚಕ್ತಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 243
7.5.16	ಕೆಮಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ /ರಸಾಯನಿಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ ಕೆಮಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 244
7.5.17	ಫಿಶರಿ ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್/ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ	- 246
7.5.18	ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 247
7.5.19	ಏರೊ ಸ್ಪೇಸ್/ಏರೊನಾಟಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ವೈಮಾನಿಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 248
7.5.20	ಅಪಿಯರಿಸ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಸೆರಿಕಲ್ಟುರಿಸ್ಟ್/ಜೇನು ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು ಸಾಕಾಣೆಗಾರ	- 250

7.5.21	ಮರ್ಚೆಂಟ್ ನೇವಿ (ಇಂಜಿನಿಯರ್)	- 251
7.5.22	ಮೆಡಿಕಲ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್ (ಸರ್ಜಿಕಲ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ /ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸ ತಂತ್ರಜ್ಞ)	- 253
7.5.23	ಟೆಲಿಕಮ್ಯುನಿಕೇಶನ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 254
7.5.24	ಮೆಟಲುರ್ಜಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ಲೋಹ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 255
7.5.25	ಮರ್ಚೆಂಟ್ ನೇವಿ (ಮ್ಯಾರಿನರ್) ಶಿಪ್ ಡೆಕ್ ಆಫಿಸರ್ ಅಂಡ್ ಪೈಲಟ್/ಸಮುದ್ರಗಾಮಿ	- 256
7.5.26	ಮರ್ಚೆಂಟ್ ನೇವಿ (ಡೆಕ್ ಕ್ರೂ)/ ಸರಕು ಸಾಗಿಸುವ ಹಡಗಿನ ಕೆಲಸಗಾರರು	- 257
7.5.27	ಮೆಡಿಕಲ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್ (ಮೆಡಿಕಲ್ ಇಮಾಜಿಂಗ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ)/ ವೈದಕೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞ-ಆಕಾರ ಪ್ರತೀಕ ತಂತ್ರಜ್ಞ	- 258
7.5.28	ಮೆಡಿಕಲ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್ (ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ)/ ವೈದಕೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞ-ಅಣು ಔಷಧ ತಂತ್ರಜ್ಞ	- 259
7.5.29	ಮೆಡಿಕಲ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್ (ರೆಸ್ಪಿರೇಟರಿ ಥೆರಪಿ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ)/ ಉಸಿರು ಸೋಸುವ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ತಂತ್ರಜ್ಞ	- 260
7.5.30	ಮೆಡಿಕಲ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್ : ಆಪ್ಟೋಮಿಟ್ರಿ/ದೃಷ್ಟಿ ಮಾಪಕ ತಂತ್ರಜ್ಞ	- 261
7.5.31	ಫ್ಯಾಷನ್ ಮಾಡಲ್	- 262
7.5.32	ಟೂಲ್ ಅಂಡ್ ಡೈ ಮೇಕರ್/ಆಯುಧ ಮತ್ತು ಘನ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವ	- 263
7.5.33	ಡೆಂಟಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ಥೆರಪಿಸ್ಟ್/ದಂತ ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯಕ	- 264
7.5.34	ಏರ್ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಕಂಟ್ರೋಲರ್/ವಿಮಾನಯಾನ ನಿಯಂತ್ರಣಗಾರ	- 266
7.5.35	ಮೈನಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 267
7.5.36	ಮರೀನ್ ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್/ಸಮುದ್ರ ವಿಜ್ಞಾನಿ	- 268
7.5.37	ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 269
7.5.38	ಅನಿಮಲ್ ಹಸ್ ಬೆಂಡ್ರಿ ಸ್ಪೆಷಲಿಸ್ಟ್/ಪ್ರಾಣಿ ಬೇಸಾಯ ಪರಿಣಿತ ಅಥವಾ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ	- 271
7.5.39	ಮಿಟಿಯೋರೊಲಾಜಿಸ್ಟ್/ವಾಯುಮಂಡಲ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 272
7.5.40	ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 273
7.5.41	ಆಟೋಮೊಬೈಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ಮೋಟಾರು ಗಾಡಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 275
7.5.42	ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿ ಟೆಕ್ನಿಶಿಯನ್/ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ತಂತ್ರಜ್ಞ	- 276
7.5.43	ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಪ್ರೊಫೆಶನಲ್/ಕ್ರೀಡಾಪಟು	- 277
7.5.44	ರೇಡಿಯೊ ಆಫಿಸರ್ (ಶಿಫ್ಟ್)/ರೇಡಿಯೊ ಅಧಿಕಾರಿ (ಹಡಗು)	- 279
7.5.45	ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ಕೃಷಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್	- 280

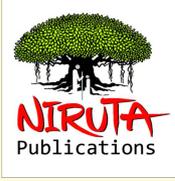
7.5.46	ಜಿಯಾಲಜಿಸ್ಟ್/ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ	- 281
7.5.47	ಆರ್ಥೋಟಿಸ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಪ್ರೋಸ್ಟೆಟಿಸ್ಟ್/ಅಂಗನೂನ್ಯತೆಗಳ	- 282
7.5.48	ಏಜೆನ್ಸಿ ಉದ್ಯೋಗಿ	- 283
7.5.49	ರೇಷ್ಮೆ ಫಾರ್ಮ್ ಟೆಕ್ನಿಷಿಯನ್	- 284
7.5.50	ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು (ಪಿಯುಸಿ ನಂತರ ಅಥವಾ ತತ್ಸಮಾನವಾಗಿ)	- 285

ಅಧ್ಯಾಯ 8: ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (Career Information Resources)

8.1.	ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು (Newspapers)	- 291
8.2	ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ (Magazines)	- 292
8.3	ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿವರಣೆ ಪುಸ್ತಕ (College Brochure)	- 293
8.4	ಅಂತರ್ಜಾಲ (Internet)	- 293
8.5	ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಳಗಳು (Educational Institutions Fair)	- 293
8.6	ವೃತ್ತಿಗಳ ಮೇಳ (Careers Fair)	- 293
8.7	ಪುಸ್ತಕಗಳು (Books)	- 294
8.8	List of Job Sites	- 294
	Bibliography	- 295

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಆಯ್ದು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಪುಟಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಪೂರ್ಣ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ:

ನಿರುತ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್

#326, 2ನೇ ಮಹಡಿ, ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎದುರು,

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕಾಲೇಜು ಹತ್ತಿರ, ಕೆಂಗುಂಟಿ, ಮಲ್ಲತ್ತಹಳ್ಳಿ,

ಬೆಂಗಳೂರು-560056. ದೂ: 080-23213710, 8073067542

ಇಮೇಲ್: nirutapublications@gmail.com

www.nirutapublications.org

ಭಾಗ-1

ಅಧ್ಯಾಯ 1: ಪೀಠಿಕೆ, ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದಗಳ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ

1.1 ಪೀಠಿಕೆ:

ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಂತರದ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಬದುಕಿನ ಮಹತ್ವದ ಘಟ್ಟ. ಒಂದು ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು ಎಂಬ ಸಂತಸದ ಜೊತೆಗೆ ಮುಂದೇನು ಎಂಬ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಚಿಂತೆ, ಗೊಂದಲ ಪಾಲಕರ ಪೇಚಾಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಸಮೀಪಿಸುವವರೆವಿಗೂ ಮುಂದೇನು ಮಾಡುವುದು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಲೀ ಯೋಚನೆಯಾಗಲೀ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಾಲೇಜು ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತುವುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡೇ ಗೊಂದಲ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಂತರ ಮುಂದಿಡುವ ಹೆಜ್ಜೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಗಬೇಕಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಸೂಕ್ತವಾದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಪೋಷಕರ, ಶಿಕ್ಷಕರ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೊತೆ ಸಮಗ್ರ ಆಲೋಚನೆ, ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ಅವಶ್ಯ. ವಿಷಯ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ಮತ್ತು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಏನಾಗಬಯಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಜೊತೆಗೆ ಬುದ್ಧಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ಸಾಗಬೇಕಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿನ ಕಷ್ಟ-ಸುಖ, ಖರ್ಚು-ವೆಚ್ಚ, ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ವೃತ್ತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಜೀವನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಹಂತವಾಗಿದ್ದು, ವೃತ್ತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಕ್ರಮವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಕಾರಣ ವೈಯಕ್ತಿಕತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿನ ಏರಿಳಿತವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದ ವೃತ್ತಿಯು ಹಲವಾರು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಯಶಸ್ಸಿನ ಹಂತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಆಸಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ಅವಕಾಶಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಅಡಚಣೆ ಮತ್ತು ತೊಡಕುಗಳು ಸಹ ವೃತ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಭಾಗಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಅಡಚಣೆ ಮತ್ತು ತೊಡಕುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವ ಮೂಲಕ ವೃತ್ತಿಯು ವೃತ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ (Arulmani-2001)¹.

ಬದಲಾವಣೆ ಎಂಬುದು ವೃತ್ತಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಪಂಚವು ಹೊಸಹೊಸ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಆಸಕ್ತಿಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ವೃತ್ತಿಯ ಅವಕಾಶಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ ಆದರೆ ವೃತ್ತಿಯ ಅಗತ್ಯಗಳು ಬದಲಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವೇ ಸರಿ. ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದ ಯಶಸ್ಸು ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು, ವೃತ್ತಿಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮತೋಲನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯ ಜೀವನದ ಯೋಜನೆಯು ರೂಪಗೊಂಡಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಕಾರದಂತೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವೃತ್ತಿಯ ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವೃತ್ತಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸುವ ವರ್ಣನೆ ಮುಮುಖವಾದ ಮೈಲುಗಲ್ಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೇ ಹಂತವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ ಹಂತವಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಧರ್ಮದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ತಯಾರಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾನೆ.

1. Arulmani, G. (2001). *Counselling and life skills training: A manual for teachers*. Bangalore, India: Consultant Psychologist Group.

ವೃತ್ತಿಯು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಗೃಹಸ್ಥ ಆಶ್ರಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ (Bhatia-2002)². ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗುರಿ ಇಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಇಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮಾಜದ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಕಾರ್ಯ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಆಶ್ರಮದ ಗುಣಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಜೀವನದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ಕೊನೆಯ ಹಂತ ಸನ್ಯಾಸ ಆಶ್ರಮ, ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಭವಬಂಧನಗಳಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಒಲವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಆಶ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತವು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ರೂಪಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

20ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ರೂಪಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಯ ಅಥವಾ ಸೀಮೆಯ ಪರಿಮಿತಿ ಇಲ್ಲದ ಅಧಿಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ದಕ್ಷತೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಮಾತ್ರವಾಗಿ ಅನುಕ್ರಮವಾದ ವರ್ಗದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸ್ವಂತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ನೇಮಕಾತಿ, ಜೀವನಪರ್ಮಾಣ ಕಲಿಯುವ ಕುತೂಹಲ, ಆಸೆ, ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಇವುಗಳು ಬದುಕಿನ ಹಾದಿಯ ಲಕ್ಷಣದ ಆಯಾಮವಾಯಿತು.

ಬದುಕಿಗೆ ಸದೃಢ ಅಸ್ತಿಭಾರ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಬಿಳಿಯ ಪುರುಷ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದವು. ವೃತ್ತಿಗಳು ಅವರುಗಳ ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಪುರುಷ ವೃತ್ತಿಪರರು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಪ್ರಮುಖ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಉಮೇದುವಾರರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕೆಲವು ಪದಗಳು ಫ್ರೆಂಚ್ ಅಥವಾ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ತರ್ಜುಮೆಯಾದ ನಂತರ ಜೀವನ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಸುಬು ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಬಂದಿತು. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಯುವಕರನ್ನು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಅರ್ಥಗ್ರಹಣೆ ಬಂದಿತು.

ವೃತ್ತಿಯ ಮಾಹಿತಿಯು ಮಹತ್ತರವಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ವೃತ್ತಿಯು ತನ್ನ ಕನಸಿನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ, ಆ ವೃತ್ತಿಯ ವಿವರ, ವೃತ್ತಿ ದಾರಿ ಮತ್ತು ಆ ವೃತ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಅರ್ಹತೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವೈಚ್ಛೆಯೇಶನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಗಳೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಡಾಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಂತಹ ನೂರಾರು ವೃತ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ (Arulmani-2004)³.

ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಪ್ರೊ. ಬ್ಯಾಂಡೂರ ಪ್ರಕಾರ ವೃತ್ತಿಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ಕೆಲವು ಮೂಲ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ನವ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಗಳ ಆಲೋಚನೆಗೆ ಒಂದು ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಲು ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಧನವಾಗಿರುವಂತೆ, ವೃತ್ತಿಯ ಬಗೆಗಿನ ವಿವರಣೆ, ಪರಿಸರ, ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅದರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಕ್ರಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಹೊಸ ಭಾವನೆಗಳು ಈ ವೈಚಾರಿಕತೆಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ರಚನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿ, ಪೂರ್ವಪರ ಸಂದರ್ಭಗಳು, ನವೀನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇವುಗಳ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಅಳಿಯುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿನ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಅಳಿಯುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇವುಗಳು ಸಮಾಜದ ಅರಿವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಅನುವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ವಾಸ್ತವ ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ

2. Bhatia, K.K. (2002). *Principles of guidance and counseling*. New Delhi: Kalyani Publishers

3. Arulmani, G. (2004). *Career counselling: a handbook*. New Delhi: Tata McGraw-Hill Publishing Company Limited.

ವಿವರಣೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಿಯಮಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರಮುಖ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಪಾತ್ರನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ಹಾಗೆಯೇ ವೃತ್ತಿಜೀವನವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪ್ರಭಾವ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಿಲುವು ಇವುಗಳು ಈಗ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. (Influences on the Career Development & Cognitive Factors) ನಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವುದು ಕೆಲವೊಂದು ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪುರುಷರೇ ಮಾಡಬೇಕು, ಕೆಲವೊಂದು ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರೇ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯ ಆಯ್ಕೆಯು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದೊಂದು ವೃತ್ತಿಯೂ ಅದರದೇ ಆದ ಕೌಶಲ್ಯ, ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರತೀ ವೃತ್ತಿಯ ಕೌಶಲ್ಯದ ಮತ್ತು ಗುಣಲಕ್ಷಣದ ಅರಿವು ತುಂಬಾ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ವೃತ್ತಿ ಆಯ್ಕೆಯು ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಯೋಚನೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಏನು?, ಯಾವಾಗ?, ಎಲ್ಲಿ?, ಏಕೆ?, ಎಲ್ಲಿಂದ?, ಎಷ್ಟು? ಎಂಬ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಾನು ಏನಾಗಬೇಕು, ಯಾವುದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನಾನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯವೇ?, ನನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಉದ್ದೇಶ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸಂಬಂಧಗಳ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೃತ್ತಿ ಬದುಕಿನ ಹಾದಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅದರ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಒಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪಾಲುದಾರರಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರುಗಳು ಅವರವರದೇ ಆದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಅರ್ಥೈಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ, ಮಾಲೀಕ, ವೃತ್ತಿ ಪರಿಣಿತ, ಸಲಹೆಗಾರ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜವೂ ಸಹ ಪಾಲುದಾರರಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರುಗಳು ತಮ್ಮ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಲೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ವಿವರಣೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅರ್ಥೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರ ಶಕ್ತಿವರ್ಧನೆಗೂ, ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ, ಕಾರ್ಯನೀತಿ ನಿರ್ಣಾಯಕರು ಮಾನವ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಜನರನ್ನು ಅವರ ವೃತ್ತಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ನೌಕರಿ ವೃತ್ತಿಗೂ, ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೂ ಹಾಗೂ ಅನುಕೂಲವೂ ಆಗಿದ್ದು, ಅದರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯ ಬಳಕೆ ಸಮಾಜದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಸಾಧನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1.2 ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಪದಗಳ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ

(Definition of Career related terms)

ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ “ವೃತ್ತಿ” ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಪದಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪದಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ವೃತ್ತಿ ಎಂದರೇನು?, ವೃತ್ತಿ ಎಂದರೆ ಉದ್ಯೋಗ, ಹುದ್ದೆ, ಕಸುಬು, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಜೀವನೋಪಾಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಅರ್ಥಗಳ ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳಾಗಿ ಬಳಸುವುದುಂಟು. ವೃತ್ತಿಪರ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅದನ್ನು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ

ಅಧ್ಯಾಯ 5: ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗಳ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆ: (Definitions of Academic Qualifications)

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೃತ್ತಿಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್, ಡಿಪ್ಲೋಮಾ, ಪದವಿ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ, ಎಂ.ಫಿಲ್ ಹಾಗೂ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗಳು.

ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು, ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದಾಗ ಆ ಕೋರ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹಂತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

- ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಪರಿವಿಡಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು
- ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ
- ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುವುದು

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಈ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಅವನಿಗೆ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್, ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಮತ್ತು ಪದವಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೋರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

5.1 ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯ ಹಂತಗಳು:

5.1.1 ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ (Certificate Course):

ಇವು ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಾಗಿದ್ದು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು 7ನೇ ತರಗತಿಯ ನಂತರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು ಕಡಿಮೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ವೃತ್ತಿ ಆಧಾರಿತ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ಗಳ ಅವಧಿ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಒಂದು ದಿನದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಜೊತೆಗೆ 2 ವರ್ಷದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಸಹ ಇದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: 7ನೇ ತರಗತಿಯ ನಂತರ 3 ತಿಂಗಳ ಕಾರ್ಪೆಂಟರಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್, ಅಥವಾ ಒಂದು ದಿನದ ಮೇಷನ್ ತರಬೇತಿ ಕೋರ್ಸ್, ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಎಂಬ್ರಾಯಿಡರಿ ತರಬೇತಿ ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಪದವಿ ನಂತರ 1 ವರ್ಷದ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ಡ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಬಹುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೃತ್ತಿ

ವೃತ್ತಿಯ ಹೆಸರು: ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಜಾಯಿನ್‌ರ್/ಮರಗೆಲಸ ಮಾಡುವವ

ವೃತ್ತಿಯ ವಿವರ: ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮರದ ಕೆತ್ತನೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಕತ್ತರಿಸುವುದು, ಜೋಡಿಸುವುದು, ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದು, ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಿಟಕಿ, ಬಾಗಿಲು ಮತ್ತು ಅಲೆರಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಇದಲ್ಲದೆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಧನಾ ಸಲಕರಣ ಮತ್ತು ಪಿರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವರು ಇವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ವೃತ್ತಿಯ ದಾರಿ:

ಆಯ್ಕೆ 1: 7 ನೇ ತರಗತಿ ಅಥವಾ ಎಸ್ ಎಸ್ ಎಲ್ ಸಿ → ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಅಥವಾ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ (ಕೈಗಾರಿಕಾ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ) → ಯಾವುದಾದರೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಥವಾ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು.

ಅಥವಾ

ಆಯ್ಕೆ 2: ಕೈಗಾರಿಕಾ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಪೆಂಟರಿ ಕೋರ್ಸ್ ಮುಗಿಸಿ ಅನುಭವಿ ಕಾರ್ಪೆಂಟರಿ ಹತ್ತಿರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

5.1.2 ಡಿಪ್ಲೋಮಾ (Diploma Course):

ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ ನಂತರ ದೊರೆಯುವ ಕೋರ್ಸ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ. ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ, ಕೌಶಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ ಅವಧಿಯು ಕನಿಷ್ಠ 1 ವರ್ಷದಿಂದ 3 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ವಿದ್ಯಾಸಂಗವಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: 1 ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾದಲ್ಲಿ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಮತ್ತು ನೆಟ್‌ವರ್ಕಿಂಗ್ ಹಾಗೂ 3 ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾದಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೈನ್ಸ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು ಸಹ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಂತೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗಿಂತ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಆಧಾರಿತ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೃತ್ತಿ

ವೃತ್ತಿಯ ಹೆಸರು: ಸೌಂಡ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ಶಬ್ದ ಯಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ ತಜ್ಞ

ವೃತ್ತಿಯ ವಿವರ: ಶಬ್ದ ಯಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ ತಜ್ಞರು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು, ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು, ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳ ಮಿಶ್ರಣ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿದ ಶಬ್ದದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದು, ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಲ್ಲಿ ಜೊತೆಗೆ ಶಬ್ದ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರೇಡಿಯೋಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಪಡೆದಿರುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ವೃತ್ತಿಯ ದಾರಿ:

ಆಯ್ಕೆ 1: ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ → ಪಿ.ಯು.ಸಿ, (ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ) ಸೌಂಡ್ ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸೌಂಡ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ 3 ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸ್.

ಅಥವಾ

ಆಯ್ಕೆ 2: ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ → ಪಿ.ಯು.ಸಿ, (ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ) → ಆಡಿಯೋ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ 9 ತಿಂಗಳ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸ್.

ಅಥವಾ

ಆಯ್ಕೆ 3: ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ → ಪಿ.ಯು.ಸಿ, (ಸೈನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ) → ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಡಿಗ್ರಿ → ಸೌಂಡ್ ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸೌಂಡ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ 2 ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸ್.

ಇಂತಹ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು 10ನೇ ತರಗತಿ, ಪಿ.ಯು.ಸಿ./+2 ತರಗತಿ ಹಾಗೂ ಪದವಿಯ ನಂತರವೂ ಸಹ ಮಾಡಬಹುದು. ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು.

5.1.3 ಪದವಿಗಳು (Degree Course):

ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪದವಿಗಳು ಉನ್ನತ ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಪದವಿಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

1. **ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಡಿಗ್ರಿ:** ಈ ಪದವಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ 5 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು (ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್) ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ವೃತ್ತಿ ಆಧಾರಿತ ಪದವಿಗಳು ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರವಲ್ಲದ ಪದವಿಗಳು.

ವೃತ್ತಿ ಆಧಾರಿತ ಪದವಿಗಳು (Professional Degree Course):

ಇಂತಹ ಪದವಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಪದವಿಗಳ ನಂತರ ನೇರವಾಗಿ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು, ಅಂದರೆ ಇಂತಹ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕೋರ್ಸ್‌ನ ಅವಧಿಯಲ್ಲೇ ಉನ್ನತ ಹಂತದ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ (Arulmani-2001)²⁵. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : M.B.B.S, L.L.B, BE.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪದವಿ ಕೋರ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೃತ್ತಿ.

ವೃತ್ತಿಯ ಹೆಸರು: ಮೆಡಿಕಲ್ ಡಾಕ್ಟರ್/ಆಲೋಪತಿಕ್ ಮೆಡಿಸಿನ್/ವೈದ್ಯ (ಅಲೋಪತಿ)

ವೃತ್ತಿಯ ವಿವರ: ಅನಾರೋಗ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವುದು, ಹಲವಾರು ವಿಧದ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರಗಳಿಂದ, ಇಂಜಕ್ಷನ್‌ಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವುದು ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸ. ಜೊತೆಗೆ ವಿವಿಧ ರೋಗಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ, ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳು ಹರಡದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಯಾವುದೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವುದು, ಆಪರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕುರಿತಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸ.

ವೃತ್ತಿಯ ದಾರಿ:

ಆಯ್ಕೆ 1: ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ → ಪಿ.ಯು.ಸಿ, (ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ) → ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು → ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಡಿಗ್ರಿ (ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್-ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಆಫ್ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಆಫ್ ಸರ್ಜರಿ) → ಮೆಡಿಕಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಇಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು → ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಅಥವಾ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಸರ್ಜರಿ.

ಸೂಚನೆ: ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸದ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಅವಶ್ಯಕವಿರುತ್ತದೆ.

ವೃತ್ತಿಯ ಹೆಸರು: ಏರ್‌ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಮೆಂಟನನ್ಸ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್/ಏರ್‌ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಇಂಜಿನ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರಿಪೇರಿಂಗ್

ವೃತ್ತಿಯ ವಿವರ: ಏರ್‌ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಮೆಂಟನನ್ಸ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ವಿಮಾನ ಹಾರಾಟ ನಡೆಸಲು ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿಮಾನ ಹಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದು. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡುವುದು ಮಹತ್ತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.

25. Arulmani, G. (2001). *Counselling and life skills training: A manual for teachers*. Bangalore, India: Consultant Psychologist Group.

ಅಧ್ಯಾಯ 6: ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು (Competitive and Entrance Examinations)

ಸ್ಪರ್ಧೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ ನಾವು ಸ್ಪರ್ಧಾ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಲು ಸ್ಪರ್ಧೆ ಅನಿವಾರ್ಯ, ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮನೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ನಾಡಿನ ಖ್ಯಾತ ಅಭಿಯಂತರ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಬಡಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, ಛಲ ಬಿಡದೆ ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಕನ್ನಡಿಗರು. ಅಂತೆಯೇ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಅಪಾರ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಹಾದಿ ನಮಗೊಂದು ದಾರಿದೀಪ. ಇವರುಗಳ ಬದುಕಿನ ಯಶಸ್ಸಿನ ಮಾರ್ಗಗಳೆಂದರೆ ಯೋಚನೆ ಯೋಚನೆ, ಆಲೋಚನೆ, ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲತೆ. ಜ್ಞಾನವೇ ಶಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿಭೆ ಇಂತಹ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಯ ಸಮ್ಮಿಲನದಿಂದ ಮಿಂದು ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸುವುದೇ ಬದುಕು. ಯಶಸ್ಸಿನ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಸ್ಪರ್ಧೆಗಿಂತಲೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಲ್ಲ ಮತ್ತೊಂದು ಶಕ್ತಿ ಮಾನವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದವರು 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಮೇರಿಕಾದ ರಾಜನೀತಿಜ್ಞ ಹೆನ್ರಿ ಕ್ಲೇ. ಸ್ಪರ್ಧೆ ಎಂಬುದು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆಯುವ ಹೋರಾಟ. ಈ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸಲು ಪ್ರತೀ ಬಾರಿಯೂ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಇಂದಿನ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮಂಡಲಿ ಮಟ್ಟದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿದರಷ್ಟೇ ಸಾಲದು, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲೂ ವಿಜಯಿಯಾಗುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಬಾರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಕೂಡಬಹುದು ಎಂಬ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಕಾರಣ ಅಪಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದ್ದರೂ ಈ ಎರಡೂ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಮಾನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಇರುವ ಸರಳ ಮತ್ತು ಸುಲಭದ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸುವುದು. ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಸಿದ್ಧತೆ ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಪರೀಕ್ಷಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸದ ಹೊರೆ ಹೊರುವ ಬದಲು ಪ್ರತೀ ದಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ನೆನಪಿಡುವುದೂ ಸುಲಭವಾಗುವುದು. ವಿಷಯವೊಂದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ಆಗಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಹತೆ ಸಾಕಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿದ್ದು ಉತ್ತರ ನೀಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯಾವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಸುವ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳಿದ್ದು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಮಿತಿಯಿಂದ ಹೊರಗೂ ಇರಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿರಬಹುದು. ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿ, ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆಯ ಸಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮತ್ತು ವೇಗವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸುವುದು ಎಂಬುದನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಮಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಅತೀ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲಿಕೆಗೂ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿರುವುದು ಆಳವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದಾಗ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆ, ಕೌಶಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಅಥವಾ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಇರಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಈ ಹಂತಗಳನ್ನು ತರಗತಿ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆ ಜೊತೆಗೆ

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಾಸದ ನಂತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತರಗತಿ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆ ಎಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಮೊದಲು ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಅಂದರೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಕಿರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ಕಲಿಕೆಗೆ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಅತೀ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಸ್ವಂತ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ, ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತೀ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ತರಗತಿಯ ನಂತರ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿನ ಅಭಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಪರೀಕ್ಷೆಯಂತಹ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು/ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ತಪ್ಪುಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿಭಾಗೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಯನದ ವೇಳೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಸದಾ ಉಲ್ಲಾಸವಾಗಿರಬೇಕು, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ದೇಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಗುರಿ ಅಚಲವಾಗಿರಲಿ, ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆ ಅಥವಾ ಚರ್ಚಿಸಿ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು.

ಸ್ವರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಜಾಣತನದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ರೈಲ್ವೆ ನೇಮಕಾತಿ ಮಂಡಳಿ ಮೊದಲಾದ ಉದ್ಯೋಗ ನೇಮಕಾತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ನಡೆಸುವ ಸ್ವರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲಿತ ಘಟನೆಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನ್ನಡ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಸಂಗ್ರಾಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅವೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಹಲವಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಟ್ಟದ ಅಂದರೆ 5ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ 10ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಸಿಬಿಎಸ್‌ಸಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಟಿಯಿಂದ 6 ರಿಂದ 12ನೇ ತರಗತಿವರೆಗಿನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುವುದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ, ಭಾಷೆ, ಗಣಿತ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಬಹುದು.

ಗಣಿತ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸರಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿದ್ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ಮನೋಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊರಗಿನ ವಿಧಾನಗಳು ಈ ರೀತಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಸಹಕಾರಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವೇಷಣಾ ಪರೀಕ್ಷೆ (ಎನ್‌ಟಿಎಸ್‌ಸಿ) ಅಥವಾ ಸ್ವರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆ ಎದುರಿಸಿದವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹೇಗಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದರ ಪರಿಚಯ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹತ್ತು ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂಖ್ಯಾಸರಣಿ, ಅಕ್ಷರಸರಣಿ, ಸರಣಿಯಲ್ಲಿನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು, ಸರಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಕ್ಷರ ಅಥವಾ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು, ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೋಲಿಕೆ, ವರ್ಗೀಕರಣ, ಸರಣಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದು, ಕೋಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಡಿ-ಕೋಡಿಂಗ್, ತಾಳೆ ನೋಡುವುದು, ದಿಕ್ಕು, ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧ, ತರ್ಕ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಣಿತವೆಂದರೆ ಭಯಪಡುವವರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಅದರಲ್ಲೂ ಕಲಾ ವಿಭಾಗದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮನೋಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ತಲೆ ನೋವಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತವೆ. ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುವ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಕಾಲಾವಧಿಯೂ ಅವರ ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಆದರೆ ಈ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಸರಳ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸುಳಿವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಈ ವಿಷಯವು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

6.1 ನಾಗರೀಕ ಸೇವಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು (Civil Service Examinations):

ನಾಗರೀಕ ಸೇವಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಇಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರ್, ಒಬ್ಬ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಅಥವಾ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಇಲ್ಲವೇ ಕಲಾವಿದ ಇಂಥಹ ವೃತ್ತಿಯವರು ಏನೇ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರ, ವರ್ಚಸ್ಸು, ಪದವಿ, ಮಾನ-ಮನ್ನಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಐಎಎಸ್/ಕೆಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಇಂದು ಹಲವಾರು ಉನ್ನತ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ನಾಗರೀಕ ಸೇವಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಂತಹ ಸ್ವರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಅಂತಹ ಮಹತ್ತರ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುವ ಸ್ವರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ತಯಾರಾಗುವುದು ಉದ್ಯೋಗಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಾಗರೀಕ ಸೇವಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗಗಳು ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗಗಳು ಸಂವಿಧಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಾರ್ಯಾಂಗ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಲಿದ್ದು ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

6.1.1 ಐಎಎಸ್ ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನ (IAS Examination Method):

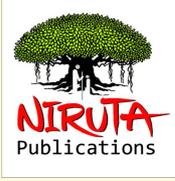
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಆಡಳಿತ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ನೇಮಕಾತಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗವು ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ನಾಗರೀಕ ಸೇವಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಐಎಎಸ್ ಮತ್ತು ಐಪಿಎಸ್ ಹುದ್ದೆಗಳ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಐಎಎಸ್ ಮತ್ತು ಐಪಿಎಸ್ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಐಪಿಎಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದವರು ಪೊಲೀಸ್ ವರಿಷ್ಠಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕಗೊಂಡರೆ ಐಎಎಸ್ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದವರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಚಿವಾಲಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ನಾಗರೀಕ ಸೇವಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲನೇ ಹಂತವನ್ನು ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಎರಡನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಹಾಗೂ ಮೂರನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ ಅಂದರೆ ಸಂದರ್ಶನ ಮುಖಾಂತರ ನಡೆಸಲಾಗುವುದು. ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ 1:20 ಯ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದವರನ್ನು ಅಂದರೆ 1: 3 ಯ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದವರನ್ನು ಐಎಎಸ್ ಮತ್ತು ಐಪಿಎಸ್ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಿಧಾನ: ಐಎಎಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪೂರ್ವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯಲ್ಲೇ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆನ್ ಲೈನ್ ಮೂಲಕವೂ ಸಹ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವವರು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತವೆ. ಕೇಂದ್ರ ನಾಗರೀಕ ಸೇವಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 21 ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬೇಕು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ 30 ವರ್ಷಗಳು, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ 33 ವರ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ 35 ವರ್ಷಗಳ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಆಯ್ದು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಪುಟಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಪೂರ್ಣ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ:

ನಿರುತ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್

#326, 2ನೇ ಮಹಡಿ, ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎದುರು,

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕಾಲೇಜು ಹತ್ತಿರ, ಕೆಂಗುಂಟಿ, ಮಲ್ಲತ್ತಹಳ್ಳಿ,

ಬೆಂಗಳೂರು-560056. ದೂ: 080-23213710, 8073067542

ಇಮೇಲ್: nirutapublications@gmail.com

www.nirutapublications.org

ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಗಳು:

7.5 ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಗಳು:

7.5.1 ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್/ಕೃಷಿ ತಜ್ಞ: (Agricultural Scientist)

ವೃತ್ತಿಯ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ:

ಕೃಷಿ ಮಾಡುವಾಗ ಹತ್ತಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬರಲು ಕಾರಣಗಳೇನು? ಅದರ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಸಸ್ಯದ ಜೀವನಚಕ್ರ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ? ಎಂಬ ಇತ್ಯಾದಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು ಇವರ ಕೆಲಸ. ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ (ಅಗ್ರೋನಮಿ), ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ (ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಬಾಟನಿ), ಸಸ್ಯರೋಗ ನಿಧಾನ ವಿಜ್ಞಾನ (ಪ್ಲಾಂಟ್ ಪೆಥಾಲಜಿ), ಕೀಟಶಾಸ್ತ್ರ (ಎಂಟಮಾಲಜಿ), ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಅರಣ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ, ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವೃತ್ತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ:

ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ	ಮೊದಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	ಎರಡನೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ಪಿ.ಯು.ಸಿ.	ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ-ತರ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

ವೃತ್ತಿಗೆ ತಲುಪುವ ಹಂತಗಳು ಹಾಗೂ ಆಯ್ಕೆಗಳು:

ಆಯ್ಕೆ 1: ಎಸ್ ಎಸ್ ಎಲ್ ಸಿ → ಕೃಷಿ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ.
ಅಥವಾ

ಆಯ್ಕೆ 2: ಪಿ.ಯು.ಸಿ, (ಸೈನ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ ಅವಶ್ಯಕ) → ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಡಿಗ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಅಥವಾ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ → ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಸ್ಟಡಿಸ್.

ಸೈಶಲ್ಯರೋಪಣ(ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ)

ಸೈಶಲ್ಯರೋಪಣಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು:	ನೀವು ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ:
<ul style="list-style-type: none"> ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಬಾಟನಿ/ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ/ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ/ಮೈಕ್ರೋ ಬಯಾಲಜಿ/ಸಾಯಲ್ ಸೈನ್ಸ್/ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಶನ್/ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೃಷಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ 	<ul style="list-style-type: none"> ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಲಕರಣೆಗಳು, ಆಹಾರ ಪ್ರಗತಿ ವಿಧಾನ, ರಾಸಾಯನಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಬೆಳೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ & ಗಾತ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತೋಟಗಳು. ಉದಾ: ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು, ದ್ರಾಕ್ಷಿ ತೋಟಗಳು

<ul style="list-style-type: none"> ▪ ಎಂಟಮಾಲಜಿ ▪ ಕೃಷಿ ಹವಮಾನಶಾಸ್ತ್ರ ▪ ಕೃಷಿ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ▪ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಬೇಸಾಯ ▪ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಇನ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ▪ ನೆಮಟೋಲಜಿ ▪ ಸಸ್ಯ ಪೋಷಣೆ ▪ ಸಸ್ಯ ರೋಗ ಲಕ್ಷಣ ▪ ಬೀಜ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ▪ ಮಣ್ಣಿನ ವಿಜ್ಞಾನ & ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ▪ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಳೆ(ಉದಾ: ದ್ರಾಕ್ಷಿ) 	
--	--

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:

- ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸೈನ್ಸ್, ಹೆಬ್ಬಾಳ ಬೆಂಗಳೂರು
- ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್, ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್, ಮಲ್ಲತ್ತಹಳ್ಳಿ ಪೋಸ್ಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು-560 056; website: www.iipmb.com
- ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರಲ್ ರೀಸರ್ಚ್, ಸದಾಶಿವನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560080
- ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್, ಮೂಡಿಗೆರೆ-577132
- ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ರಾಯಚೂರು-584101
- ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ರೀಸರ್ಚ್, ಕೃಷಿ ಅನುಸಧನ್ ಭವನ್, ನವದೆಹಲಿ-110012
- ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ & ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್, ಪೋಸ್ಟ್ ಬಾಕ್ಸ್ ನಂ 24, ರಾಯಚೂರು-584101

7.5.2 ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್ಟ್/

ಇನ್ಫರ್ಮೇಶನ್ ಅಂಡ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಶನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ:

(Information and Communications Technology

User Support Technicians)

ವೃತ್ತಿಯ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ:

ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸ. ಆದರೆ ವೃತ್ತಿ ಕೌಶಲ್ಯವೆಂಬುದು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳ ಜೋಡಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇರಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ನಿಪುಣರು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ವಲಯಕ್ಕೂ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಪರಿಣಿತರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಕಲಿತವರು ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲೂ ತೊಡಗಬಹುದಾಗಿದೆ.

ವೃತ್ತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ:

ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ	ಮೊದಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	ಎರಡನೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ	ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ-ತರ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

ವೃತ್ತಿಗೆ ತಲುಪುವ ಹಂತಗಳು ಹಾಗೂ ಆಯ್ಕೆಗಳು:

ಆಯ್ಕೆ 1: ಎಸ್ ಎಸ್ ಎಲ್ ಸಿ → ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಇನ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕಿಂಗ್ ಅಥವಾ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಮೆಯಿಂಟನೆನ್ಸ್.

ಅಥವಾ

ಆಯ್ಕೆ 2: ಪಿ.ಯು.ಸಿ (ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ) → ಡಿಪ್ಲೋಮ ಇನ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಅಂಡ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕಿಂಗ್

ಅಥವಾ

ಆಯ್ಕೆ 3: ಪಿ.ಯು.ಸಿ (ಸೈನ್ಸ್) → ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಡಿಗ್ರಿ (ಬಿ.ಇ. ಅಥವಾ ಬಿ.ಟೆಕ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಅಥವಾ ಇನ್ಫಾರ್ಮೇಶನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ/ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್).

ಅಥವಾ

ಆಯ್ಕೆ 4: ಪಿ.ಯು.ಸಿ (ಸೈನ್ಸ್) → ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಡಿಗ್ರಿ (ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ/ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ/ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ) → ಮಾಸ್ಟರ್ ಡಿಗ್ರಿ ಇನ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್(ಎಂ.ಸಿ.ಎ.).

ಅಥವಾ

ಆಯ್ಕೆ 5: ಪಿ.ಯು.ಸಿ (ಸೈನ್ಸ್) → ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಡಿಗ್ರಿ (ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ/ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೈನ್ಸ್/ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸೈನ್ಸ್) → ಎಂ. ಎಸ್ಸಿ. (ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ/ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೈನ್ಸ್/ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸೈನ್ಸ್) → ಎಂ.ಟೆಕ್ (ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೈನ್ಸ್/ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್).

ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಿಗೆ (ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ)

ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು:	ನೀವು ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ:
<ul style="list-style-type: none"> ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತಯಾರಿಕೆ & ಸೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್‌ವರ್ಕಿಂಗ್ & ಲೋಕಲ್ ಏರಿಯಾ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ ಸರ್ವಿಸಿಂಗ್ & ಮೆಯಿಂಟನೆನ್ಸ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಗಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ & ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಇನ್ಫಾರ್ಮೇಶನ್ & ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಶನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:

- ರಿಲಯನ್ಸ್ ಇನ್ಫೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಆಫ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್, 7, 82/2, 15ನೇ ಕ್ರಾಸ್, 4ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-560003, ಫೋನ್: 23091148
- ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಫೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಆಫ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ, 63, ಇನ್ಫಂಟ್ರಿ ರೋಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು-560001(ಇದರ ಶಾಖೆಗಳು-ಸದಾಶಿವನಗರ, ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಜಯನಗರ, ಬಸವನಗುಡಿ, ಎಂ.ಜಿ.ರಸ್ತೆ ಗಳಲ್ಲಿವೆ)
- ಜೆಟ್‌ಕಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ನಂ 13, 2ನೇ ಮಹಡಿ, ಸ್ಯಾಂಕಿ ರೋಡ್, ಸದಾಶಿವನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಫೋನ್: 23613107 ಮತ್ತು ದೊಮ್ಮಲೂರು, ಶಿವಾಜಿನಗರ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ.
email: sdn@jetkinginfotraining.com

ಅಧ್ಯಾಯ 8: ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

8.0 ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ಭಾರತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿ ಎಂಬ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದೊರೆಯುವ ಈ ಮಾಹಿತಿಯು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟವಾದ ದಿನದವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಿಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ನಂತರದ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಿ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಬದಲಾಗುವ ಮತ್ತು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಾವು ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗಳು, ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳು, ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ/ಯುವಕರಿಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವೃತ್ತಿ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸೋಲನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ “ಭಾರತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿ” ಎಂಬ ಶ್ರಮದ ಕೂಸು ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ.

ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಎಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು, ವೃತ್ತಿಗಳು, ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳು, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ವೃತ್ತಿ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದೊರೆಯುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಶವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

8.1 ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು:

ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ತರವಾದುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ, ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಯ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಯ ಯಾವುದಾದರೂ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತೀ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಪುಟಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಪಟ್ಟಿ.

ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯ ಹೆಸರು	ವಿಶೇಷ ಸಂಪುಟದ ಹೆಸರು	ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ದಿನ
ಪ್ರಜಾವಾಣಿ	a) ಮೆಟ್ರೊ b) ಶಿಕ್ಷಣ c) ಉದ್ಯೋಗ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ	ಶನಿವಾರ, ಸೋಮವಾರ

ಕನ್ನಡಪ್ರಭ	ವಿತ್ತಪ್ರಭ/ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರಭ	ಸೋಮವಾರ
ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ	a) VKಎಜುಕೇಷನ್/ಲವಲVK, b) ಉದ್ಯೋಗ ವಿಜಯ	ಸೋಮವಾರ
ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ	ಜ್ಞಾನ - ವಿಜ್ಞಾನ/ಚೇತನ	
ಉದಯವಾಣಿ	ಶಿಕ್ಷಣ/ಉದ್ಯೋಗ	ಮಂಗಳವಾರ

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಪುಟಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಪಟ್ಟಿ.

ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯ ಹೆಸರು	ವಿಶೇಷ ಸಂಪುಟದ ಹೆಸರು	ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ದಿನ
Times of India	a) Education Times, b) Times Ascent	Monday Wednesday
The Hindu	a) Education Plus b) Job Opportunities	Monday Wednesday
Deccan Herald	a) DH Education b) Deccan Herald Avenues	Thursday Wednesday
Hindustan Times	a) H T Horizons b) H T Careers	Wednesday Tuesday
Economic Times	a) Learning Curve b) Appointment	Wednesday Tuesday
Indian Express	Future Bold	Wednesday
The Telegraph	Career Graph	Wednesday
Deccan Chronicle	Career Chronicle	Tuesday

ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ವೃತ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖ ಮತ್ತು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಕೋರ್ಸ್, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

8.2 ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ:

ನಿಯತಕಾಲಿಕೆ ಹೆಸರು	ವಿಷಯಗಳು	ಪ್ರಕಟಣೆ
Competitive Success Review	Careers and Courses	Monthly
Employment News	Careers and Courses	Weekly
ಉದ್ಯೋಗ ಜಗತ್ತು	ವೃತ್ತಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು, ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನಗಳು, ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ	ಪ್ರತಿ ವಾರ
ಉದ್ಯೋಗ ವಾರ್ತೆ	ವೃತ್ತಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು, ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನಗಳು, ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ	ಪ್ರತಿ ವಾರ
ಸ್ಪರ್ಧಾ ಜಗತ್ತು	ವೃತ್ತಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು, ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನಗಳು, ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ	ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು

ಗೈಡ್, (ಲಂಕೇಶ್ ಬಳಗ)	ವೃತ್ತಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು, ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನಗಳು, ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ	ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು
ಮೆಂಟಲ್ ಎಬಿಲಿಟಿ	ವೃತ್ತಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು, ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನಗಳು, ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ	ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು

8.3 ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿವರಣೆ ಪುಸ್ತಕ (College Brochure):

ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೊರಡಿಸುವ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ನೀಡುವ ವಿವರಣೆ ಪುಸ್ತಕ, ಆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅಂದರೆ ಆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ, ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಮಾಹಿತಿ, ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವ ಕೇಂದ್ರದ (Placement Center) ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ವಿವರಣೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪರಿಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

8.4 ಅಂತರ್ಜಾಲ (Internet):

ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಕೊಡುಗೆ ಮಹತ್ತರವಾದುದು. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಮ್ಮ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಾರೆ.

8.5 ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಳಗಳು:

ಹಲವು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಆ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ವೃತ್ತಿಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಇವು ಉನ್ನತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

8.6 ವೃತ್ತಿಗಳ ಮೇಳ:

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವೃತ್ತಿಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಯಾ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅನುಭವ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರೊಫೆಶನಲ್‌ಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಕಲೆಹಾಕಿ ಯುವಕರ/ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆ ನೇರವಾಗಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ವೃತ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತಲುಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಇದಾಗಿದ್ದು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯುವ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈ ಮೇಳಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಪೋಷಕರು ಸಹ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಯುವಕರ/ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ನೇರವಾಗಿ ತಲುಪಿಸುವಂತಹ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಆಯ್ದು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಪುಟಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಪೂರ್ಣ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ:

ನಿರುತ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್

#326, 2ನೇ ಮಹಡಿ, ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎದುರು,

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕಾಲೇಜು ಹತ್ತಿರ, ಕೆಂಗುಂಟಿ, ಮಲ್ಲತ್ತಹಳ್ಳಿ,

ಬೆಂಗಳೂರು-560056. ದೂ: 080-23213710, 8073067542

ಇಮೇಲ್: nirutapublications@gmail.com

www.nirutapublications.org

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಭರಿತ ವಿವರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕೃತಿ ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಅಪ್ರತಿಮ ಮೈಲುಗಲ್ಲು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವೃತ್ತಿಜೀವನ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಮಾರು 12 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಪಾರ ಅನುಭವವನ್ನು ಗಳಿಸಿ, ಆಸಕ್ತ ಓದುಗರಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿರುವ ಸಹೋದರ ಡಾ. ಮೋಹನ್ ದಾಸ್‌ರವರು ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ನೀಡಹೊರಟಿರುವುದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂದ ಗೌರವವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಡಾ. ಮೋಹನ್ ದಾಸ್ ರವರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬಡ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಮಗನಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಬಹುತೇಕ ಸಮಯವನ್ನು ಕೇವಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿವರೆಗಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲೇ ಪೂರೈಸಿ, ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಎಚ್.ಬಿ.ಡಿ. ಪದವಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊಸ ರೂಪ-ಆವಿಷ್ಕಾರ ನೀಡಹೊರಟಿರುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವೇ ಸರಿ. ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಶ್ರೀಯುತರು ಸುಮಾರು 12 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ತಂಡದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪೂರಕ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿಯೂ ಸಹ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇಂದಿನ ಯುವ ಜನತೆಯ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕಿಗೆ ಆಸರೆಯಾಗುವಂತಹ "ಭಾರತೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ: ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿ" ಎಂಬ ಇವರ ಕೃತಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಆವೃತಿ (ಕೃತಿ) ಯಾಗಿ ಹೊರಬಂದಿದೆ, ಇದು ಯುವ ಜನತೆಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡುವ ಅಪ್ರತಿಮ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಉತ್ತೇಜ್ಜೆಯಾಗಲಾರದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮತ್ತು ಓದುಗರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೊರತಂದಿರುವುದು ಅವರ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತಿ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಇವರು ಮಾಡಿರುವ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ 2013 ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ವತಿಯಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವೃತ್ತಿ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೆಂದು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಯುತ ಆರ್. ನಾಗೇಶ್‌ರವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇವರು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಎಂ.ಫಿಲ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಯು.ಜಿ.ಸಿ-ಎನ್.ಇ.ಐ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಇನ್ಫರ್ಮೇಶನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಶನ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾವನ್ನೂ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಾಂಗ್‌ನ್ನು ಮಾರ್ಬನ್ ಲೂಥರ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ವೃತ್ತಿ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಇವರು ಮಾಡಿರುವ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ 2013 ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ವತಿಯಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವೃತ್ತಿ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೆಂದು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು 4 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇವರು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟೇಶನ್ ಆಫೀಸರ್ ಆಗಿ ವೃತ್ತಿ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಈ ಕೃತಿಯ ಸಹ ಲೇಖಕರಾಗಿ ದುಡಿದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಕೃತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಅದರ ರಚನೆಗೆ ಒಂದು ರೂಪ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಇವರ ಪರಿಶ್ರಮ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದು ಹಾಗೂ ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣದ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದು, ಇವರು "Women Empowerment : Challenges in the 21st Century" ಹಾಗೂ "Handbook of Career Information : Indian Context" ಎಂಬ 2 ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಇಬ್ಬರು ಲೇಖಕರ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯಲೆಂದು ಹಾರೈಸುವ

ಡಾ. ವಿ. ಅಂಗರಾಜು

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರ,
ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ (ISEC),
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 072.

NIRUTA PUBLICATIONS
Niratanka, #326, 1st Floor, Opp. Syndicate Bank,
Near Dr. AIT College, Kengunte, Bangalore- 560056.
Mob: 9980066890, Ph: 080-23213710, 8064521470
E-mail: nirutapublications@gmail.com
Visit : <http://nirutapublications.blogspot.in>

ISBN : 978-93-84262-09-9
Price : Rs. 550/-